U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyň: **a) N. K.**, **b) nezletilá M Ch.**, obě zastoupené Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2018, č. j. OAM-1026/ZA-ZA06-ZA10-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 8. 2018, č. j. 61 Az 19/2018 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna ustanovené advokátky Mgr. Beaty Kaczynské **se určuje** částkou 13.455 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Ministerstvo vnitra České republiky rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyním podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojily žalobkyně u Krajského soudu v Ostravě, který jejich společnou žalobu zamítl jako nedůvodnou.

[3] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že v řízení o žádostech o udělení mezinárodní ochrany obecně nejsou vyloučeny situace, kdy se stejné azylové důvody mohou týkat více příslušníků, a tedy i příslušníků rodinných. Nelze však opomenout, že důvody a jejich posouzení, tj. zda jsou azylově relevantní, je nutno hodnotit u každého

žadatele o mezinárodní ochrany individuálně. Žaloby proti neudělení mezinárodní ochrany syna žalobkyně a) a jejího manžela byly zamítnuty. Krajský soud proto shledal nedůvodnou námitku, že žádost žalobkyň o mezinárodní ochranu měla být posuzována se zřetelem k okolnostem týkajícím se celé rodiny s ohledem na to, že synu a manželovi hrozí v zemi původu velké nebezpečí.

[4] K namítanému nepříznivému zdravotnímu stavu žalobkyně b) krajský soud uvedl, že důvody pro udělení humanitárního azylu jsou důvody výjimečnými. Jde o takové situace, ve kterých by neudělení azylu bylo nehumánní. Z lékařských zpráv, které jsou součástí správního spisu, jakož i z předložených fotokopií lékařských zpráv týkajících se *(toho času - pozn. NSS)* nezletilé žalobkyně b), nelze učinit závěr, že tento zdravotní stav by mohl znamenat v případě návratu (včetně transportu) do země původu vážné nebezpečí ohrožení života nebo zdraví.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[5] Proti tomuto rozsudku podaly žalobkyně (stěžovatelky) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“).

[6] V kasační stížnosti se uvádí, že manžel stěžovatelky a) i její syn podali proti zamítavým rozsudkům krajských soudů kasační stížnost, o níž dosud nebylo rozhodnuto. Dále jsou rekapitulovány tvrzené azylově relevantní důvody vztahující se k manželovi stěžovatelky a).

[7] Krajský soud se podle stěžovatelek nezabýval tím, zda skutečnost, že se manžel stěžovatelky a) účastnil protivládních demonstrací, lze ve vztahu k nim považovat za azylově relevantní důvod, zejm. podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Manžel stěžovatelky a) byl za účast na demonstracích zadržován na policejní stanici, následně obviněn pod záminkou údajného držení zbraně a bylo mu vyhrožováno úmrtím syna. Vzhledem k tomu, že krajský soud toliko odkázal na obsah soudního rozhodnutí, které se zabývalo přezkumem žádosti manžela žalobkyně a), je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[8] V rekapitulaci svých žalobních tvrzení v rámci doplnění kasační stížnosti stěžovatelky konstatovaly, že jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany uvedly i zdravotní stav žalobkyně b).

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na své dosavadní argumentaci a navrhl stížnosti nevyhovět.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelek. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[11] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat z následujících důvodů: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Stěžovatelky v kasační stížnosti namítají nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů, což spadá pod čtvrtý typový případ (důvod přijatelnosti) podle výše citovaného rozsudku č. j. 1 Azs 13/2006-39. K nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou.

[13] Nejvyšší správní soud nicméně shledal, že rozsudek krajského soudu odpovídá požadavkům judikatury na přezkoumatelnost. Krajský soud stěžovatelkám vyčerpávajícím způsobem osvětlil, proč neshledal tvrzené důvody podání jejich žádosti, vztahující se *k jinému* členu rodiny [manželovi stěžovatelky a)], za azylově relevantní v jejich věci. Krajský soud konstatoval, že důvody uvedené manželem stěžovatelky a) nebyly soudem shledány ve vztahu k jeho osobě za azylově relevantní. V nyní projednávané věci tudíž žalovaný nemohl zohlednit důvod pronásledování ve vztahu k celé rodině. Krajský soud nepochybil, když odkázal na důvody zamítnutí žaloby manžela stěžovatelky a) namísto toho, aby si úvahu o azylové relevanci jím namítaných důvodů učinil sám.

[14] V nyní projednávaném případě stěžovatelka a) při pohovoru uvedla, že jí ani její dceři v zemi původu nebezpečí nehrozí. Stěžovatelka a) konstatovala, že zemi rodina opustila pro svůj strach o život manžela. Namítané pronásledování v žalobě ani kasační stížnosti nevztáhla k sobě a stěžovatelce b), ale *výlučně* k manželovi, příp. synovi.

[15] K otázce vzájemné provázanosti důvodů samostatných žádostí jednotlivých členů rodiny o udělení mezinárodní ochrany se kasační soud vyjádřil například ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014 - 44, v němž uvedl, že „[u]*stanovení § 12, příp. § 14a zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně, přičemž každý z rodinných příslušníků může tvrdit, a také i případně mít jiné důvody pro udělení mezinárodní ochrany.*“ Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích

zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), se však posuzují jednotlivé žádosti individuálně. Podle § 3 odst. 5 azylového zákona přitom vede žalovaný společné řízení o udělení mezinárodní ochrany nezletilého dítěte a jednoho z rodičů, jako tomu bylo i v nyní projednávané věci.

[16] Podle rozsudku tohoto soudu ze dne 25. 11. 2003, č. j. 2 Azs 40/2003 - 45: *„Sociální skupina ve smyslu zákona o azylu je společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může ČR poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování, než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám.“*

[17] Ve světle kvalifikační směrnice však lze podle judikatury tohoto soudu v určitých případech považovat i rodinu za sociální skupinu (neboli určitou společenskou vrstvu v pojmosloví kvalifikační směrnice). Například v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2012, č. j. 6 Azs 3/2012 - 45, kasační soud shrnul, že určitou sociální skupinou ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, může být také rodina žadatele o mezinárodní ochranu. V případě, že žadatel o mezinárodní ochranu náleží k určité sociální skupině, jíž je rodina, je nutné zkoumat také otázku tzv. kauzálního nexu (příčinné souvislosti), tedy zda je příslušnost k rodině rozhodující příčinou pronásledování žadatele nebo neposkytnutí ochrany žadateli před pronásledováním. Jak již bylo uvedeno, stěžovatelky však namítaly toliko pronásledování manžela stěžovatelky a), nikoliv jich samotných na základě příslušnosti k rodině jakožto sociální skupině.

[18] Nadto je kasačnímu soudu z jeho úřední činnosti známo, že usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. 9 Azs 318/2018 - 46, byla kasační stížnost manžela stěžovatelky a) odmítnuta pro nepřijatelnost.

[19] K okrajově zmíněnému nepříznivému zdravotnímu stavu žalobkyně b) v kasační stížnosti lze odkázat na znění § 14 zákona o azylu. Z něj vyplývá, že humanitární azyl lze udělit toliko v případech hodných zvláštního zřetele, pakliže nebude v řízení zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 téhož zákona. V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, kasační soud zdůraznil, že *„smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*

[20] Žalovaný neudělil stěžovatelkám humanitární azyl po posouzení jejich osobní, rodinné a ekonomické situace, zdravotního stavu a poměrů v zemi jejich státní příslušnosti. Nepovažoval zdravotní stav stěžovatelky b) za případ hodný zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud přisvědčil krajskému soudu, že se žalovaný s možností udělení humanitárního azylu ve vztahu k lékařským zprávám a zprávám o dostupné lékařské péči v zemi původu řádně a správně vypořádal.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Stěžovatelkami přednesená otázka již byla řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to bezrozporně. Soud neshledal důvod pro judikaturní odklon ani žádné zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu či aplikaci hmotného nebo procesního práva. Soud neshledal ani žádné vady, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek, a není tedy důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[23] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[24] Ustanovené zástupkyni soud v nyní projednávané věci podle § 35 odst. 9 s. ř. s. odměnu a hotové výdaje hradí stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., náleží advokátce za dva úkony právní služby v řízení o kasační stížnosti odměna ve výši 9.920 Kč (převzetí a příprava zastoupení a podání kasační stížnosti za každou ze stěžovatelek s tím, že podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %). K této částce je podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky dále třeba připočíst náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon, tedy celkem 1.200 Kč. Protože je zástupkyně stěžovatelek plátkyní DPH, byla odměna za zastupování (11.120 Kč) dále navýšena o částku odpovídající této dani. Celkově tedy odměna ustanovené zástupkyně činí 13.455 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu